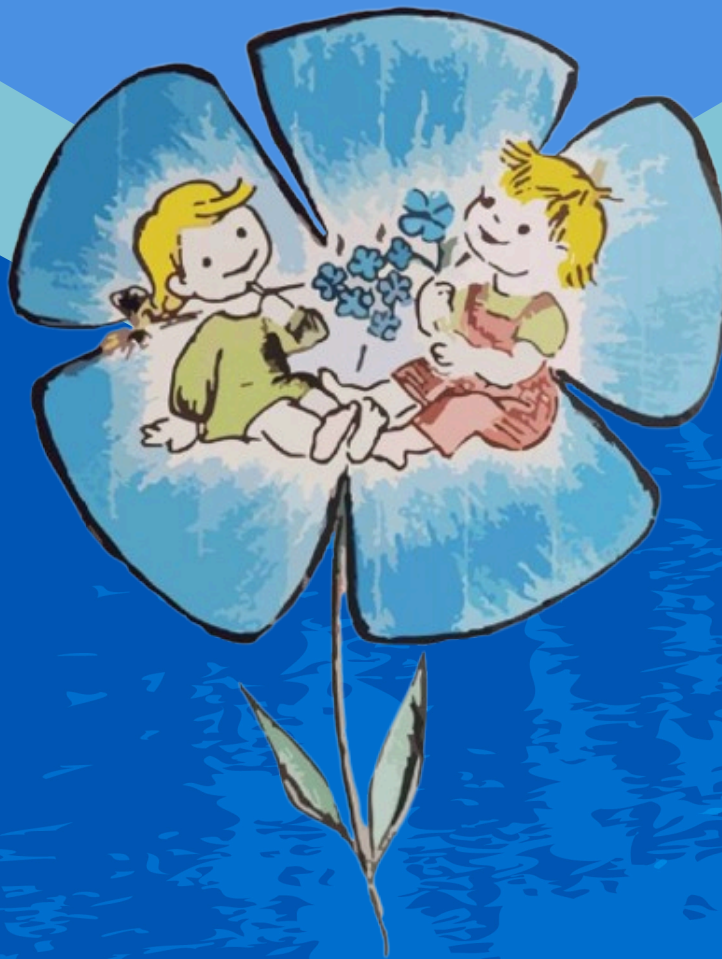

MAŽEIKIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „LINELIS”

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

TURINYS

- 01 I skyrius. Bendrosios nuostatos
- 07 II skyrius. Ikinimokyklinio ugdymo principai
- 09 III skyrius. Tikslai, uždaviniai, ugdymo(si) rezultatai
- 18 IV skyrius. Ugdymo(si) turinys, procesas ir aplinkos
- 28 V skyrius. Vaikų ugdymo(si) pažanga ir tęstinumas

Požiūris į vaiko ugdymą(si)

Ikimokyklinis ugdymas yra pirmasis ir svarbiausias žingsnis vaiko ugdymo kelionėje, kuris padeda formuoti pagrindinius gebėjimus ir vertybes, reikalingus tolimesniam mokymuisi. Šio dokumento tikslas – nustatyti pagrindines gaires, kuriomis remiantis organizuojamas ikimokyklinis ugdymas Mažeikių lopšelyje-darželyje „Linelis“ (toliau – Mokykla), siekiant užtikrinti aukštos kokybės ugdymo paslaugas visiems vaikams.

Ikimokyklinio ugdymo programa atnaujinta vadovaujantis 2023 m. rugsėjo 4 d. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu dėl ikimokyklinio ugdymo programos gairių patvirtinimo. Įgyvendinant programą pedagogai taip pat vadovaujasi ikimokyklinio ugdymo rekomendacijomis pateiktomis „Žaismė ir atradimai“ vadove. Vaiko ugdymasis vyksta per patirtį, tyrinėjimus, žaidimą ir sąveiką su aplinka bei kitais žmonėmis. Pabrėžiama ugdymo(si) prasmė ir džiaugsmas, skatinama vaikų saviraiška, smalsumas, savarankiškumas ir pasitikėjimas savimi. Pedagogai veikia kaip vaiko mokymosi partneriai, padedantys jam atrasti pasaulį, o ne vien perteikiantys žinias.

Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programa grindžiama konstruktyvistine ir sociokultūrine ugdymo(si) samprata, kuri sąlygoja ugdymo tikslus, principus, uždavinius, pedagogines strategijas ir ugdymo(si) organizavimo formas.

Regiono ypatumai ir mokyklos savitumas

Mokykla įsikūrusi miesto mikrorajone, šalia Juodpelkio parko, miško, stadiono ir Ventos upės. Pedagogai organizuoja pažintines išvykas, sveikatos ir sporto renginius, išnaudodami netoliese esančius objektus. Mokykloje dirba kvalifikuoti mokytojai, meninio ugdymo mokytojas, fizinio ugdymo mokytojas, specialusis pedagogas, logopedai, psichologas ir socialinis pedagogas, kurie nuolat tobulina savo kompetencijas, užtikrindami ugdymo proceso kokybę. Mokykla išsiskiria pozityvia atmosfera, ugdymo naujovių taikymu, turtinga edukacine ir inovatyvia aplinka. Ji unikali tuo, kad čia vyrauja vaiko raidos ir ugdymo teorijų įvairovė bei holistinis požiūris į vaiko ugdymą.

Ugdymo savitumas Mokykloje pasižymi keliais svarbiais aspektais:

- Vaikų talentų identifikavimas – ankstyva vaikų talentų atpažinimo sistema. Mokytojai nuolat stebi ir vertina vaikų pažangą įvairiose srityse, ieškodami požymių, rodančių išskirtinius gebėjimus. Rengiamos specialios veiklos, padedančios atpažinti tiek intelektualiais, tiek meniniais ar socialiniais gebėjimais pasižyminčius vaikus. Šis požiūris leidžia anksti pastebėti vaikų talentus, juos skatinti ir suteikiant galimybę gilinti savo žinias ir gebėjimus.
- Inovatyvių metodų taikymas – skatinantis vaikų kūrybiškumą ir kritinį mąstymą, gali būti taikomos projektinio ugdymo, problemų sprendimo, žaidimų ir eksperimentavimo technikos, kurios ugdo vaikų gebėjimą mąstyti originaliai ir spręsti sudėtingas užduotis. Tokie metodai lavina vaikų smalsumą, ugdo jų norą mokytis bei stiprina kūrybinį potencialą.
- Socialinių ir emocinių gebėjimų ugdymas – pabrėžia emocinio intelekto ugdymą, kur vaikai mokomi atpažinti ir valdyti savo emocijas, bendrauti su kitais, spręsti konfliktus ir bendradarbiauti. Tokie įgūdžiai itin svarbūs gabiems vaikams, nes jų emociniai ir socialiniai poreikiai dažnai skiriasi nuo bendraamžių. Mokykloje vykdomos socialinio emocinio ugdymo programos tokios kaip LIONS QUEST „Laikas kartu“ ir 2025 metų pradžioje pradėta vykdyti programa „Siautukai“.

Teoriniai ugdymo(si) programos pagrindai

Konstruktivizmas (J. Piaget, L. Vygotsky, J. Dewey)

Vaikas ugdymo(si) procese veikia kaip aktyvus žinių kūrėjas, o ne pasyvus jų gavėjas. Mokymasis vyksta per tiesioginę patirtį, tyrinėjimą, problemų sprendimą, eksperimentavimą ir refleksiją. Vaikai stebi, bando, klysta, vėl bando – taip patys konstruoja savo žinojimą apie pasaulį. Didelę reikšmę turi autentiškos, vaikui prasmingos situacijos, kuriose jis gali aktyviai dalyvauti. Ugdymo procesas orientuojamas į vaiko interesus ir natūralų smalsumą, o mokytojo vaidmuo – kurti tam tinkamą aplinką ir ugdymo kontekstą.

Sociokultūrinė teorija (L. Vygotsky)

Ugdymas grindžiamas socialine sąveika, kuri laikoma pagrindiniu vaiko vystymosi šaltiniu. Vaikai mokosi bendradarbiaudami su kitais vaikais ir suaugusiais, per dialogą, bendras veiklas, dalijimąsi patirtimi.

Kalba šiame procese atlieka svarbų vaidmenį – ji padeda vaikui ne tik bendrauti, bet ir mąstyti bei struktūruoti savo patirtį. Mokytojas čia veikia kaip palydovas, refleksijos skatintojas, kuris padeda vaikui pažinti save ir pasaulį, remdamasis jo vystymosi galimybėmis („artimosios raidos zona“).

Reggio Emilia metodikos elementai

Ugdymo praktikoje taikomi kai kurie Reggio Emilia pedagoginės sistemos elementai, kurie atitinka konstruktyvistinį ir sociokultūrinį požiūrį į ugdymą. Vaikai ugdomi per tyrinėjimą, kūrybines veiklas, bandymus, patirtį, o jų veikla orientuojama į projektinį mokymąsi, kai nagrinėjama viena tema ar idėja per įvairias ugdymo sritis.

Didelis dėmesys skiriamas vaikų vizualiniam mąstymui – vaikai skatinami savo idėjas ir patirtį išreikšti per piešinį, lipdymą, konstravimą, modeliavimą ir kitas menines formas. Taip pat svarbus principas – ugdymo aplinka kaip „trečiasis mokytojas“, kuri sąmoningai kuriama taip, kad skatintų vaikų smalsumą, tyrinėjimą, bendravimą ir savarankiškumą.

Universalus dizainas mokymuisi

Ugdymo(si) procesas organizuojamas vadovaujantis visuminio, patyriminio ugdymosi ir mokymosi per žaidimą principais. Vaikai mokosi aktyviai veikdami, tyrinėdami, žaisdami, išgyvendami emocijas, stebėdami save ir pasaulį. Žaidimas čia yra ne tik pramoga, bet ir pagrindinis ugdymosi būdas, padedantis vaikui patirti, suprasti ir įprasminti naują informaciją.

Siekdami užtikrinti, kad kiekvienas vaikas galėtų sėkmingai dalyvauti ugdymo(si) procese, pedagogai taiko universaliojo dizaino mokymuisi (UDM) principus. Jie leidžia kurti įtraukią, lanksčią ir visiems prieinamą ugdymo aplinką, kurioje taikomi įvairūs mokymosi būdai, metodai ir priemonės, atitinkantys skirtingus vaikų poreikius, gebėjimus bei mokymosi stilius.

Tokiu būdu ugdymas tampa individualizuotas, į vaiką orientuotas ir atliepiantis kiekvieno vaiko prigimtinius gebėjimus, emocinę, socialinę bei pažintinę raidą, padedantis visapusiškai augti, pažinti save ir kurti prasmingus santykius su aplinka.

Vaikų ugdymas(is) Mokykloje grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) **sąlygotomis vertybėmis:**

- vaiko orumas – kiekvieno vaiko autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas;
- vaiko gerovė – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka;
- saviraiškos laisvė – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas;
- lygiavertis dalyvavimas – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymosi procese pašalinant ugdymosi kliūtis;
- lygiateisiškumas ir teisingumas – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi. Minimizuojamos atskirties ir diskriminavimo galimybės, atstovaujama vaikų teisėms Mokykloje ir už jos ribų;
- pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei – atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus;
- bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymas(is);
- kultūrinis tapatumas – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį ir kūrėją ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą.

Vaikų, tėvų (globėjų) ir bendruomenės poreikiai

Vaikų poreikiai:

- Žaidimo poreikis – turėti pakankamai laiko, erdvės, laisvės ir žaidimo partnerių, kuriant vaikų kultūrą per bendrus žaidimus. Pripažįstama žaidimo vertė, o suaugusieji stebi ir jautriai padeda ugdytis žaidimo gebėjimus.
- Saugumo poreikis – jaustis saugiam, gerbiamam, matomam ir sulaukti pagalbos. Vaikai skatinami ne tik jaustis saugiai, bet ir prisidėti prie savo bei kitų saugumo.
- Draugysčių poreikis – jaustis priimtam, turėti draugų, patirti bendrumą ir artumą. Ugdymo aplinka padeda vaikams tyrinėti, kaip būti ir veikti kartu.
- Komunikavimo poreikis – dalytis mintimis, emocijomis ir idėjomis įvairiomis žodinėmis ir nežodinėmis priemonėmis. Vaikai skatinami atrasti pagarbaus bendravimo būdus.
- Pažinimo džiaugsmo poreikis – smalsauti, tyrinėti, klausinėti, kurti ir džiaugtis atradimais. Vaikai, remdamiesi patirtimi, kuria savo supratimą apie pasaulį.
- Kūrybinės saviraiškos poreikis – atrasti savo kūrybines galias įvairiose veiklose. Sudaromos sąlygos atsiskleisti interesams, gebėjimams ir savitam stiliui.

Tėvų (globėjų) poreikiai:

- Gauti informaciją apie vaikų pasiekimus ir pažangą.
- Dalyvauti ugdymo(si) procese, susitikimuose, bendrose veiklose

Mokytojų ir specialistų pasirengimas bei kompetencijos

Mokykloje dirba kvalifikuoti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai ir specialistai, turintys reikiamą išsilavinimą bei praktinę patirtį. Jie atsakingai planuoja, organizuoja ir įgyvendina ugdymo procesą, atsižvelgdami į kiekvieno vaiko individualius poreikius, gebėjimus ir interesus.

Pedagogai nuolat kelia savo kvalifikaciją dalyvaudami įvairiuose mokymuose, seminaruose, dalijasi gerąja patirtimi, siekia atnaujinti žinias apie vaikų raidą, šiuolaikines ugdymo metodikas ir švietimo politikos aktualijas. Toks profesinis tobulėjimas padeda užtikrinti ugdymo(si) kokybę, įtrauktį ir atliepti nuolat kintančius šiuolaikinės visuomenės poreikius.

Ikimokyklinio ugdymo programa Mokykloje grindžiama Lietuvos Respublikos ir tarptautiniais švietimo dokumentais, užtikrinant ugdymo kokybę, įtrauktį ir tęstinumą. Programa peržiūrima kas du metus, atnaujinama kas penkerius metus. Programos įgyvendinimo procesas stebimas nuolat, remiasi įstaigos veiklos kokybės įsivertinimo rezultatais, bendruomenės poreikiais, refleksija.

1. Nacionaliniai teisės aktai:

- Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas – nustato ikimokyklinio ugdymo prieinamumą, jo kokybės užtikrinimą ir vaiko teisę į visapusišką ugdymą.
- Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymas dėl Ikimokyklinio ugdymo programos gairių patvirtinimo (2023 m. rugsėjo 4 d.) Dokumentas apibrėžia ugdymo(si) principus, tikslus, ugdymo turinį bei vaiko patirtinį mokymąsi per žaidimą.
- Lietuvos švietimo pažangos strategija „Tūkstantmečio mokyklos“ (2021–2030 m.) – akcentuoja įtraukų ugdymą, švietimo inovacijas, individualizuotą mokymąsi bei pedagogų kompetencijų stiprinimą.
- Įtraukiojo ugdymo gairės – numato kiekvieno vaiko dalyvavimo ugdymo(si) procese užtikrinimą, nepaisant individualių gebėjimų ar poreikių.

2. Tarptautiniai dokumentai

- Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija – užtikrina kiekvieno vaiko teisę į kokybišką švietimą, lygybę, įtrauktį ir asmeninės saviraiškos skatinimą.
- UNESCO rekomendacijos dėl ankstyvojo ugdymo ir priežiūros – pabrėžia mokymosi per patirtį ir žaidimą svarbą, ugdymo prieinamumą ir lygias galimybes visiems vaikams.

II SKYRIUS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Ikimokyklinio ugdymo programa grindžiama svarbiausiais principais, kurie užtikrina ugdymo(si) kryptingumą, integralumą, veiksmingas sąveikas ir ugdymo(si) kokybę. Šie principai yra:

1. Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas – kasdienės veiklos ir sąveikos suaugusiųjų bei vaikų aplinkoje yra ugdančios, padedančios formuoti saugius emocinius ryšius ir visapusiškai ugdyti vaiką.

2. Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas – ugdymas(is) pritaikomas prie kiekvieno vaiko raidos, poreikių ir gebėjimų, siekiant skatinti jo individualumą, kūrybiškumą ir visuminę raidą.

3. Žaismės principas – ugdymas(is) vyksta per žaidimą, kuris yra svarbiausia vaikų veikla, skatinanti tyrinėjimą, eksperimentavimą, fantaziją ir kūrybiškumą.

4. Sociokultūrinio kryptingumo principas – ugdymas(is) grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikui pažinti savo kultūrinę aplinką ir puoselėti savo identitetą.

5. Integralumo principas – siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinant skirtingų ugdymo(si) sričių tarpusavio sąveiką bei prasmingų veiklų integraciją.

6. Įtraukties principas – visiems vaikams sudaromos lygios ugdymo(si) galimybės, suteikiama reikiama pagalba ir sudaromos sąlygos sėkmingai ugdytis.

7. Kontekstualumo principas – ugdymas(is) vyksta natūralioje, vaikui artimoje socialinėje, kultūrinėje, kalbinėje ir gamtinėje aplinkoje, kuri skatina patirties aktualumą ir prasmingumą.

8. Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas – ugdymas(is) grindžiamas abipuse pagarba ir bendradarbiavimu, kai vaiko poreikiai, interesai ir iniciatyvos yra išgirsti ir įtraukti į ugdymo procesą.

9. Lėtojo ugdymo(si) principas – skiriama pakankamai laiko tyrinėjimui, kūrybai, kasdienėms veikloms ir patyrimui, siekiant, kad vaikai giliau išgyventų mokymosi procesą.

10. Reflektyvaus ugdymo(si) principas – vaiko ir pedagogo patirtys yra apmąstomos, analizuojamos, vertinamos ir pritaikomos tolimesniam ugdymui(si), siekiant nuolatinės pažangos.

11. Šeimos ir mokyklos partnerystės principas – šeima ir pedagogai bendradarbiauja užtikrindami ugdymo(si) tęstinumą, kurdami darnią bendruomenę ir veikdami vaiko gerovės labui.

Šie principai formuoja kokybišką, lanksčią ir vaikų poreikiams pritaikytą ugdymo(si) sistemą, atitinkančią šiuolaikinius švietimo standartus.

III SKYRIUS. TIKSLAI, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos tikslas – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Mokyklos išskirtinumas – talentų atpažinimas ir plėtojimas

Mokykla siekia atpažinti ir plėtoti kiekvieno vaiko talentą, nesvarbu, kokia tai būtų sritis: dailė, dainavimas, muzika, sportas, vaidyba, technologijos, gamtamoksliniai tyrinėjimai ar kita kūrybinė veikla. Kiekvienam vaikui suteikiama galimybė išbandyti įvairias veiklas, atrasti savo stiprybes ir gilinti jas specialiai pritaikytose edukacinėse erdvėse bei užsiėmimuose su kvalifikuotais pedagogais.

Tikslo siekimo būdai:

- Patirtinis mokymasis – ugdymas(sis) vyksta per žaidimą, tyrinėjimus, eksperimentus ir projektines veiklas, leidžiančias vaikams atrasti ir plėtoti savo gabumus.
- Į vaiką orientuotas ugdymas – pedagogai atsižvelgia į individualius vaikų gebėjimus, tempą ir patirtį, sudarydami galimybes augti kiekvienam vaikui pagal jo unikalų kelią.
- Aplinka kaip mokytojas – ugdymo(si) erdvės organizuojamos taip, kad skatintų savarankiškumą, kūrybą ir pažinimą, pasitelkiant gamtinę aplinką, atviras edukacines erdves ir technologijas.
- Bendradarbiavimas ir įtrauktis – ugdymo procese aktyviai dalyvauja pedagogai, vaikai, jų šeimos ir bendruomenės nariai, kuriant palaikančią, mokymuisi palankią aplinką.
- Individualizuotos veiklos – sudaromos sąlygos vaikams gilinti savo stipriąsias puses dalyvaujant meninėse, sportinėse, pažintinėse veiklose, skatinančiose saviraišką ir augimą.

Ikmokyklinio ugdymo uždaviniai

Ikmokyklinio ugdymo programa Mokykloje siekia sudaryti sąlygas visapusiškam vaikų ugdymuisi, atsižvelgiant į individualius poreikius, gebėjimus, šeimos ir bendruomenės lūkesčius bei Mokyklos ugdymo modelį. Formuluojant programos uždavinius, atsižvelgta į universalios dizaino mokymuisi (UDM) principus, Mokykloje sukurtas ugdymo(si) aplinkas ir kontekstus, bendruomenės susitarimus bei įtraukaus ugdymo aspektus.

Ugdymo(si) sąlygos organizuojamos taip, kad skatintų programos tikslu nusakytų vaikų galių ugdymą – pasitikėjimo savimi, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo ir mokėjimo mokytis plėtrą.

Programos tikslui pasiekti įgyvendinami šie uždaviniai:

1. Vaiko individualumo pažinimas ir ugdymo(si) poreikių atliepimas

- Atpažinti kiekvieno vaiko ugdymo(si) poreikius, atsižvelgiant į jo amžiaus tarpsnį, individualius gebėjimus, sociokultūrinę aplinką ir patirtį.
  - Sudaryti galimybes vaikui mokytis jo tempu, stiprinti prigimtinius gebėjimus, įsitraukti į aktyvią veiklą, savarankiškai spręsti problemas ir kurti.
  - Taikyti individualizuotą ugdymą, sudarant sąlygas kiekvienam vaikui augti pagal jo asmeninius poreikius ir stiprybes.
- Stebėti vaikų pasiekimus ir pažangą, siekiant užtikrinti tikslingą pedagoginę pagalbą ir pritaikyti ugdymo(si) procesą pagal vaikų poreikius.

2. Mokytojo ir vaiko sąveikos stiprinimas, ugdymo(si) metodų įvairovė

- Organizuoti ugdymą, grindžiamą vaiko ir mokytojo sąveika, kuriant palaikančią ir įtraukiančią ugdymo(si) aplinką, skatinančią vaikų saviraišką, smalsumą ir mokymosi džiaugsmą.

- Taikyti į vaiką orientuotus metodus, kurie padėtų ugdyti pažintinius, emocinius, socialinius ir kūrybinius gebėjimus.
- Plėtoti patirtinį mokymąsi, taikant įvairius metodus: tyrinėjimus, eksperimentavimą, projektinį mokymąsi, pažintines išvykas, diskusijas, interaktyvias veiklas.
- Skatinti vaikų saviraišką ir kūrybiškumą, sudarant sąlygas laisvai tyrinėti, kurti, improvizuoti ir išbandyti naujas idėjas.

3. Ugdymo(si) organizavimas derinant mokytojo vadovaujamą ir vaiko spontanišką veiklą

- Derinti kryptingą mokytojo veiklą su spontaniška vaikų veikla, pripažįstant žaidimą ir kasdienį gyvenimą grupėje kaip neatsiejamą ugdymo dalį.
- Atpažinti ir plėtoti vaikų talentus, nesvarbu, kokia tai būtų sritis: dailė, dainavimas, muzika, sportas, vaidyba, technologijos, gamtamoksliniai tyrinėjimai ar kita kūrybinė veikla.
- Užtikrinti, kad kiekvienas vaikas turėtų galimybę atrasti ir plėtoti savo stipriąsias puses, sudarant sąlygas dalyvauti talentus atskleidžiančiose veiklose.
- Teikti individualizuotą pedagoginę pagalbą, padedančią vaikams lavinti savo gebėjimus, ugdyti pasitikėjimą savimi ir stiprinti motyvaciją mokytis.
- Plėtoti meninio, sportinio ir gamtamokslinio ugdymo kryptis, organizuojant specializuotas veiklas, bendradarbiaujant su įvairių sričių specialistais.

4. Įtraukias ugdymo(si) aplinkų kūrimas

- Sukurti įtraukias ugdymo(si) aplinkas, kuriose visi vaikai, nepaisant jų gebėjimų ar poreikių, galėtų visapusiškai dalyvauti ugdymo procese.

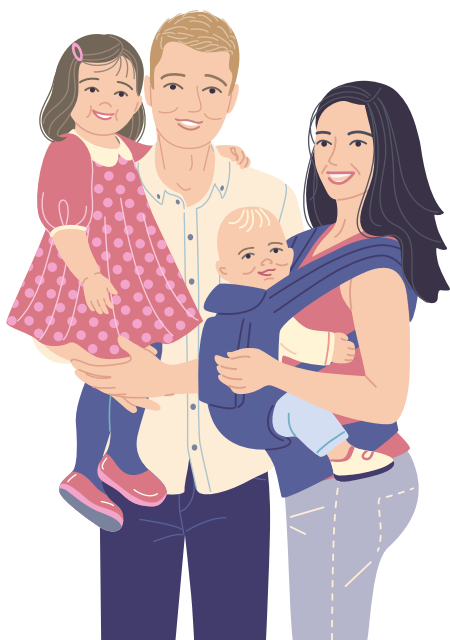
Taikyti universalios dizaino mokymuisi (UDM) principus, leidžiančius lanksčiai organizuoti ugdymo(si) procesą, atliepiantį skirtingus vaikų poreikius.

- Turtinti ugdymo(si) erdves, jas pritaikant aktyviam tyrinėjimui, kūrybinei veiklai, gamtamoksliniams eksperimentams, judėjimui ir bendradarbiavimui.
- Išnaudoti gamtinę aplinką kaip ugdymo(si) erdvę, skatinančią vaikų pažinimą, ekologinį sąmoningumą ir tyrinėjimo įgūdžius.

5. Vaikų pasiekimų ir pažangos stebėseną

- Sistemingai fiksuoti vaikų ugdymosi pasiekimus, taikant stebėjimą, refleksiją ir įvairius vertinimo metodus.
  - Sudaryti sąlygas vaikams įvairiais būdais pademonstruoti savo pasiekimus, skatinti juos įsivertinti ir reflektuoti savo mokymąsi.
  - Analizuoti ugdymo(si) duomenis, siekiant tobulinti ugdymo(si) procesą ir pritaikyti jį pagal vaikų poreikius.
- Vertinti pasiekimus bendradarbiaujant su šeima, aptariant vaikų pažangą ir planuojant tolimesnį ugdymą(si).

6. Bendradarbiavimo su šeima ir bendruomene stiprinimas

- Kurti ir plėtoti pasitikėjimu ir pagarba grindžiamą partnerystę su tėvais (globėjais), įtraukiant juos į ugdymo(si) procesą.
- Organizuoti atviras veiklas, seminarus, diskusijas tėvams, skatinant jų įsitraukimą į vaikų ugdymą(si).
- Plėtoti ryšius su vietos bendruomene, įtraukiant vaikus į kultūrinės, socialinės, ekologinės ir edukacinės iniciatyvas.
- Bendradarbiauti su švietimo pagalbos specialistais, meninio ugdymo mokytojais, pradinio ugdymo pedagogais, užtikrinant nuoseklų ir kokybišką vaikų ugdymą(si).

Šie uždaviniai išsamiai apima vaiko individualumo pažinimą, mokytojo ir vaiko sąveiką, talentų ugdymą, įtraukujį ugdymą, pasiekimų stebėseną bei bendradarbiavimą su šeima ir bendruomene. Jie sudaro kryptingą kelią siekiant programos tikslo ir užtikrinant, kad kiekvienas vaikas turėtų galimybę visapusiškai augti ir ugdytis.

Vaikų ugdymosi rezultatai

Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programa grindžiama „Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų apraše“ nustatytais vaikų pasiekimais, kurie yra privalomi ir užtikrina nacionaliniu lygmeniu suderintą vaikų ugdymosi kokybę. Vadovaujantis ugdymo(si) modeliu, ugdymo pasiekimai suprantami kaip procesas, kuriame kiekvienas vaikas ugdomi savo tempu ir pasiekia optimalų pagal savo galimybes pasiekimų žingsnį.

Mokyklos programa orientuota į septynių pagrindinių vaiko galių augimą:

1. Pasitikėjimą savimi
2. Rūpinimąsi savimi ir kitais
3. Kultūrinį ir socialinį jautrumą
4. Komunikabilumas
5. Lankstų mąstymą
6. Kūrybiškumą
7. Mokėjimą mokytis

Vadovaujantis ugdymomis vaikų galiomis, ikimokyklinio ugdymo pasiekimai skirstomi į 18 pasiekimų sričių kaip numatyta „Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų apraše“ (skanuoti žemiau pateiktą QR kodą). Tokia struktūra užtikrina nuoseklų ir prasmingą vaikų ugdymąsi, sudarant sąlygas jų vertybinių nuostatų, žinių ir gebėjimų plėtojimui. Per patirtinį mokymąsi, įtraukujį ugdymą, kryptingą pasiekimų vertinimą bei bendradarbiavimą su tėvais ir specialistais, kiekvienas vaikas turi galimybę augti savo tempu, stiprindamas įvairias kompetencijas ir pasirengdamas tolesniam mokymuisi.

Vaikų ugdymo(si) rezultatus nusako šios pasiekimų sritys ir jas sudarantys dėmenys:

1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai – asmeniniai valgymo ir mitybos įgūdžiai; kūno švaros ir aplinkos tvarkos palaikymo įgūdžiai; saugaus elgesio įgūdžiai

2. Fizinis aktyvumas – stambiosios motorikos įgūdžiai ir fizinės vaiko ypatybės; smulkiosios motorikos įgūdžiai, rankų ir akių koordinacija

3. Emocijų suvokimas ir raiška – savo jausmų raiška, suvokimas ir pavadinimas; kitų žmonių jausmų atpažinimas ir tinkamas reagavimas į juos; savo ir kitų žmonių jausmų apmąstymas;

4. Savireguliacija ir savikontrolė – gebėjimas nusiraminti, atsipalaiduoti; savo dėmesio, jausmų raiškos ir elgesio valdymas; gebėjimas laikytis susitarimų, taisyklių

5. Savivoka ir savigarba – savo kūno pažinimas; asmeninio tapatumo jausmas ir teigiamas savęs vertinimas; bendrystės su šeima ir grupe jausmas; kalbinio, tautinio ir pilietinio tapatumo jausmas

6. Santykiai su suaugusiaisiais ir bendraamžiais – gebėjimas užmegzti geranoriškus santykius su kitais vaikais ir suaugusiaisiais; gebėjimas atpažinti ir pripažinti savo ir kitų panašumus bei skirtumus; gebėjimas bendrauti, mokymasis bendradarbiauti, gebėjimas prisidėti prie grupės gerovės kūrimo

7. Aplinkos pažinimas – socialinės ir kultūrinės aplinkos pažinimas; gamtinės aplinkos pažinimas; pagarba gyvybei ir aplinkai

8. Matematinis mąstymas – skaičiaus pajauta, samprotavimai apie kiekį ir duomenis; mato pajauta ir išmatuojamų dydžių palyginimas; geometrinių modelių pažinimas

9. Skaitmeninis sumanumas – gebėjimas tikslingai naudoti skaitmenines priemones; elementaraus skaitmeninio turinio kūrimas; saugus naudojimas išmaniaisiais įrenginiais; veiksmų sekų naudojimas problemoms spręsti

10. Kalbų supratimas – gebėjimas klausytis ir suprasti kitų kalbėjimą bei reaguoti į nežodinę raišką; gebėjimas suprasti įvairiomis formomis (simboline, garsine, grafine, vaizdine, žodine) perteikiamas prasmes; domėjimasis tekstu, raidėmis ir simboliais; gebėjimas suprasti amžių atitinkančius meninius ir informacinius tekstus

11. Kalbinė raiška – gebėjimas išreikšti patirtį, jausmus ir mintis, įsitraukti ir plėtoti pokalbį; gebėjimas pasakoti, atpasakoti, apibūdinti, kurti, aiškinti taikant nežodines ir žodines raiškos priemones; gebėjimas komunikuoti paprastomis rašytinės raiškos formomis

12. Estetinis suvokimas – nusiteikimas estetiniams potyriams ir džiaugsmui; aplinkos, žmonių santykių, meno, savo ir kitų kūrybos grožio pajauta; jautrumas meno raiškos ir kitokios kūrybos įvairovei; jutiminių ir emocinių grožio išgyvenimų prisiminimas, apmąstymas ir dalinimasis su kitais

13. Meninė raiška – tyrinėjimas ir eksperimentavimas pasitelkiant įvairias menines priemones ir formas; raiška skirtingomis meninėmis priemonėmis ir būdais; menų kalbų vertingumo supratimas, jų aptarimas ir pasirinkimas

14. Kūrybiškumas – kūrybinių idėjų tyrinėjimas, fantazavimas, spontaniškas išbandymas, atkartojimas; kūrybinių idėjų plėtojimas ir įgyvendinimas (improvizavimas, komponavimas ir interpretavimas); savo ir kitų kūrybos reflektavimas, kūrybinių sprendimų pasirinkimas ir pritaikymas

15. Tyrinėjimas – domėjimasis, eksperimentavimas, gebėjimas kelti klausimus, numatyti; gebėjimas taikyti įvairius tyrinėjimo būdus ir priemones; gebėjimas atliepti, apmąstyti, aptarti tyrinėjimo procesą ir atradimus

16. Problemų sprendimas – gebėjimas atpažinti problemą; gebėjimas ieškoti problemos sprendimo būdų ir juos įgyvendinti; gebėjimas atsižvelgti į savo sprendimo pasekmes

17. Gebėjimas žaisti – gebėjimas žaidime laikytis priimto vaidmens; gebėjimas koordinuoti žaidimo veiksmus su kitais žaidėjais; gebėjimas organizuoti žaidimo erdvę; gebėjimas kurti žaidimo siužetą

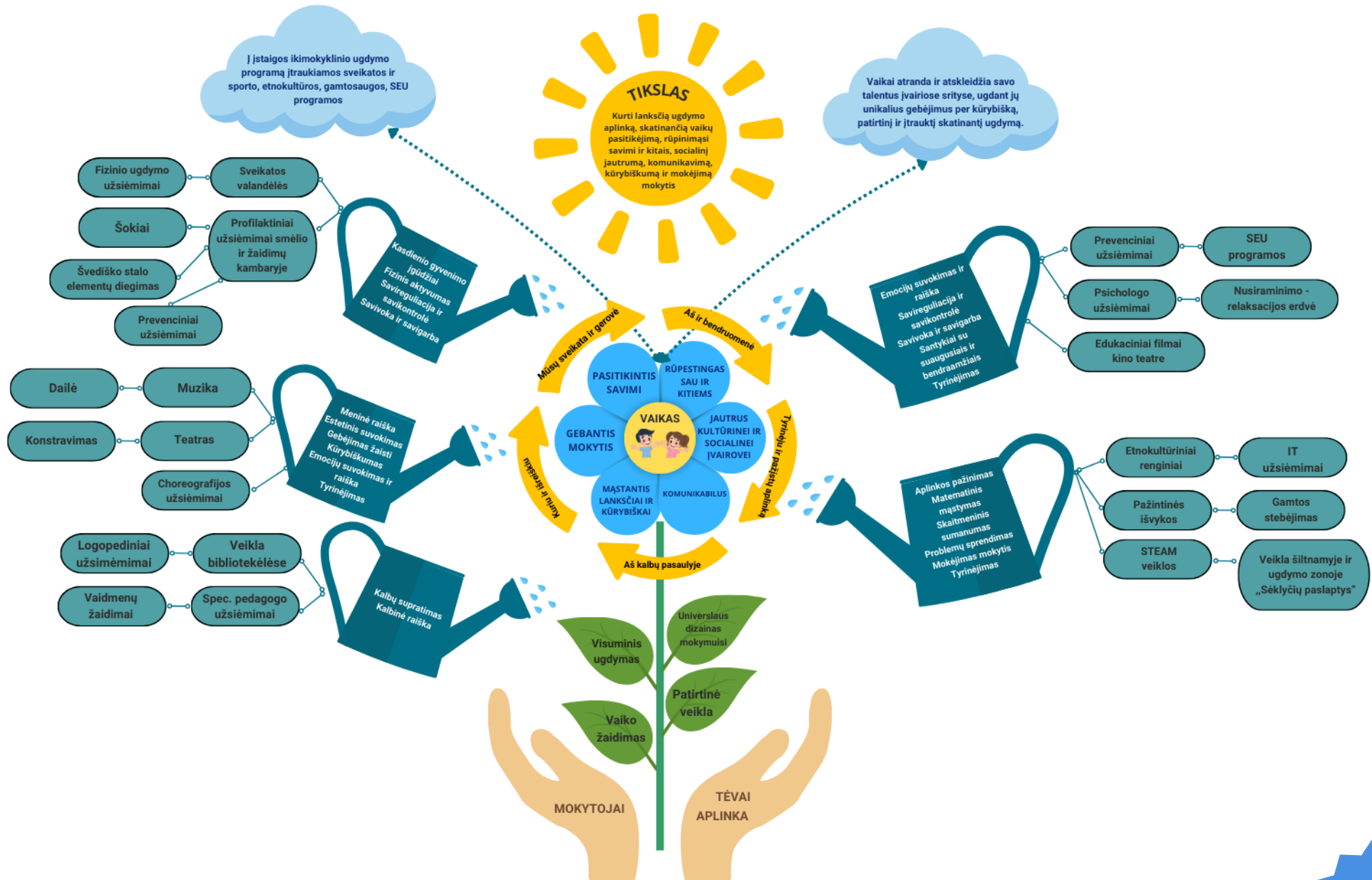

18. Mokėjimas mokytis – gebėjimas įsitraukti į dominančią veiklą; pastangos kryptingai veikti įgyvendinant ketinimą ar tikslą; gebėjimas stebėti savo ir bendro veikimo pažangą bei koreguoti procesą; gebėjimas reflektuoti savo veiklos procesą ir rezultata.

Ugdymosi lankstumas ir individualumas

- Kiekvienas vaikas ugdomi savo tempu ir pasiekia individualų pagal savo potencines galias pasiekimų žingsnį.
- Pedagogai individualizuoja ugdymą, atsižvelgdami į vaikų poreikius ir gebėjimus, sudaro galimybes išbandyti skirtingas veiklas.
- Ugdymo(si) aplinkos ir metodai parenkami lanksčiai, kad būtų užtikrintas kuo platesnis vaikų dalyvavimas ir ugdymosi sėkmė.

1 pav. Konceptualus ugdymo(si) modelis

IV SKYRIUS. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Ikimokyklinio ugdymo(si) procesas grindžiamas visuminiu ugdymu, kuris užtikrina harmoningą vaikų emocinių, socialinių, fizinių, pažinimo, kalbos ir kūrybos gebėjimų plėtotę. Ugdymas(is) organizuojamas atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualią patirtį, poreikius ir gebėjimus, sudarant lygias galimybes įsitraukti ir ugdytis pagal asmeninį tempą.

Šio ugdymo(si) pagrindą sudaro trys esminiai komponentai:

- **Universalus dizainas mokymuisi**, kuris užtikrina įtraukią ir lanksčią ugdymo(si) aplinką visiems vaikams, nepaisant jų raidos skirtumų.
- **Vaiko žaidimas**, kuris laikomas viena svarbiausių ugdymo(si) formų, leidžiančių vaikams natūraliai įgyti ir plėtoti gebėjimus.
- **Patirtinė veikla**, apimanti tyrinėjimą, eksperimentavimą, kūrybinę raišką bei savarankišką ugdymosi patirčių kūrimą.

Ugdymo(si) turinys

Ugdymo(si) turinys yra suderintas su visuminio ugdymo principais ir apima penkias pagrindines ugdymo(si) sritis:

- Mūsų sveikata ir gerovė
- Aš ir bendruomenė
- Aš kalbų pasaulyje
- Tyrinėju ir pažįstu aplinką
- Kuriu ir išreiškiu

Mūsų sveikata ir gerovė

Sveikos gyvensenos įpročių formavimas, fizinio aktyvumo ir emocinės gerovės skatinimas. Ši sritis apima asmeninės higienos, saugaus elgesio įgūdžių formavimą, sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo skatinimą.

Turinio aspektas	Tikslai	Esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės (iki 3 metų)	Ugdymo(si) gairės (3–6 metai)
Fizinis aktyvumas	Ugdyti vaikų fizinį augimą, lavinti motoriką, skatinti norą judėti	Šliaužia, ropoja, bėga, lipa, meta kamuolį, išlaiko pusiausvyrą, žaidžia judriuosius žaidimus	Pradedą vaikščioti, bando pernešti daiktus, mėgaujasi judėjimu	Atlieka sudėtingesnius judesius, dalyvauja fizinėse veiklose, sportuoja
Sveika mityba	Skatinti domėjimąsi sveikatai palankiu maistu, ugdyti mitybos įgūdžius	Atpažįsta sveikus produktus, mokosi valgyti savarankiškai, renkasi sveikus užkandžius, samprotauja apie sveiką mitybą	Valgo pirštais, bando naudoti šaukštą, ragauja įvairų maistą	Savarankiškai valgo, domisi sveika mityba, dalyvauja maisto ruošime
Mano dienos ritmas	Ugdyti laiko suvokimą, padėti reguliuoti aktyvumą ir poilsį	Atpažįsta kūno siunčiamus signalus (nuovargį, žvalumą), mokosi laikytis dienos ritmo	Reaguoja į kasdienes rutininius veiksmus	Geba orientuotis dienos režime, laikosi struktūros
Kūno švara ir aplinkos tvarka	Formuoti higienos įgūdžius, skatinti savarankiškumą prižiūrint savo aplinką	Mokosi praustis, laikytis asmens higienos taisyklių, tvarkyti savo erdvę, rūšiuoti atliekas	Reaguoja į prašymus nusiplauti rankas, rodo susidomėjimą higiena	Savarankiškai prižiūri savo švarą, padeda tvarkytis
Saugaus elgesio įpročiai	Mokyti vaikus elgtis saugiai tiek namuose, tiek lauke	Atpažįsta pavojingus daiktus, žino, kaip saugiai elgtis gatvėje, pasiklydus ar ištikus nelaimę	Reaguoja į tėvų ir pedagogų įspėjimus	Supranta saugaus elgesio taisykles, geba jų laikytis

Aš ir bendruomenė

Socialinių ir emocinių gebėjimų ugdymas, pagarba ir empatija kitų atžvilgiu, bendruomeniškumo jausmo stiprinimas. Vaikai mokosi užmegzti ir palaikyti santykius, spręsti konfliktus, bendradarbiauti ir suvokti savo vaidmenį bendruomenėje.

Turinio aspektas	Tikslai	Esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės (iki 3 metų)	Ugdymo(si) gairės (3–6 metai)
Kas aš?	Skatinti vaiką pažinti save kaip unikalų asmenį, stiprinti savivoką	Supranta savo emocijas, identifikuoja savo stiprybes, mokosi savarankiškumo	Atpažįsta savo atvaizdą veidrodyje, reaguoja į savo vardą	Geba pasakyti savo vardą, apibūdinti save, savo pomėgius
Savireguliacija ir emocinė raiška	Ugdyti savireguliacijos gebėjimus, padėti valdyti emocijas	Atpažįsta ir įvardija savo jausmus, mokosi taikiai spręsti konfliktus, reguliuoti impulsus	Verkia, juokiasi, rodo emocijas per veido išraiškas	Mokosi spręsti konfliktus, atpažįsta kitų emocijas
Aš tarp kitų	Skatinti draugiškus santykius, pagarbą kitiems	Užmezga ir palaiko ryšius su bendraamžiais, priima kitų skirtumus, dalyvauja grupinėse veiklose	Stebi kitus vaikus, kartoja jų veiksmus	Mokosi bendradarbiauti, dalyvauja grupinėse veiklose
Bendruomenės pažinimas	Skatinti vaikų domėjimąsi savo aplinka, kultūra, tradicijomis	Atpažįsta šeimos, grupės ir bendruomenės narius, domisi kultūrų įvairove	Atpažįsta tėvus, brolius, seseris	Domisi aplinkos bendruomene, švenčia tradicijas

Aš kalbų pasaulyje

Kalbinių gebėjimų plėtojimas, skatinantis vaikų domėjimąsi kalba ir komunikacija. Ši sritis apima gebėjimą suprasti ir vartoti kalbą, klausymo, pasakojimo, skaitymo ir rašymo pradmenis.

Turinio aspektas	Tikslai	Esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės (iki 3 metų)	Ugdymo(si) gairės (3–6 metai)
Žodinės ir nežodinės kalbos supratimas	Skatinti vaiką pažinti save kaip unikalų asmenį, stiprinti savivoką	Supranta savo emocijas, identifikuoja savo stiprybes, mokosi savarankiškumo	Klausosi ir atpažįsta balsus, garsus	Supranta pasakojimus, interpretuoja sakinius
Kalbinė raiška	Ugdyti savireguliacijos gebėjimus, padėti valdyti emocijas	Atpažįsta ir įvardija savo jausmus, mokosi taikiai spręsti konfliktus, reguliuoti impulsus	Bando kartoti garsus, ištaria pirmuosius žodžius	Pasakoja istorijas, kuria sakinius
Rašytinė kalba	Skatinti domėjimąsi raidėmis ir tekstais	Atpažįsta simbolius, domisi knygomis	Verčia knygų puslapius, rodo paveikslėlius	Skiria raides, bando rašyti, domisi skaitymu

Tyrinėju ir pažįstu aplinką

Gamtamokslinio, matematinio ir technologinio mąstymo ugdymas. Vaikai skatinami tyrinėti gamtos ir socialinius reiškinius, spręsti problemas, eksperimentuoti ir kritiškai mąstyti.

Turinio aspektas	Tikslai	Esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės (iki 3 metų)	Ugdymo(si) gairės (3–6 metai)
Mane supantys daiktai	Ugdyti vaikų gebėjimą pažinti ir klasifikuoti objektus	Skiria objektus pagal formą, spalvą, dydį, supranta jų paskirtį	Liečia, čiupinėja, deda daiktus į burną, reaguoja į skirtingas tekstūras.	Grupuoja objektus pagal panašumus, aiškinasi jų paskirtį, domisi daiktų sandara
Gyvybė	Skatinti gamtos pažinimą ir ekologinį sąmoningumą	Tyrinėja gamtą, supranta gyvūnų ir augalų poreikius, rūpinasi aplinka	Reaguoja į gyvūnus ir augalus, stebi jų judesius, garsus	Prižiūri augalus, rūpinasi gyvūnais, domisi jų gyvenimo ciklais, dalyvauja ekologinėse veiklose
Matematiniai erdvės tyrinėjimai	Skatinti vaikų supratimą apie erdvinius objektus ir jų savybes	Rūšiuoja objektus pagal dydį, skaičiuoja, supranta erdvės sąvokas	Žaidžia su formomis, tyrinėja skirtingus dydžius, deda objektus vieną ant kito	Atlieka paprastus matavimus, lygina objektų dydžius, tyrinėja geometrines figūras
Skaitmeninių technologijų pasaulis	Ugdyti vaikų skaitmeninį raštingumą ir loginį mąstymą	Naudoja skaitmenines priemones, supranta jų paskirtį, kuria paprastą skaitmeninį turinį	Stebi suaugusiųjų naudojamus įrenginius, reaguoja į šviesą, garsą, prisilietimą ekrane	Savarankiškai naudoja paprastus skaitmeninius įrankius, tyrinėja veiksmų sekas, mokosi saugaus naudojimosi technologijomis

Kuriu ir išreiškiu

Kūrybiškumo, meninės saviraiškos ir estetiškos pajautos ugdymas. Ši sritis apima vizualinio meno, muzikos, teatro, šokio ir kitų kūrybinių veiklų integravimą į ugdymą.

Turinio aspektas	Tikslai	Esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės (iki 3 metų)	Ugdymo(si) gairės (3–6 metai)
Estetinis suvokimas	Skatinti vaikų jautrumą estetišiems potyriams ir grožiui.	Pastebi spalvas, formas, garsus, išreiškia emocijas stebėdami meno kūrinius.	Reaguoja į ryškias spalvas, garsus, tekstūras, mėgaujasi sensoriniais pojūčiais.	Vertina meno kūrinius, aptaria jų ypatumus, išreiškia savo emocijas per menines veiklas.
Meninė raiška	Plėtoti vaikų saviraišką per dailę, muziką, šokį, teatrą.	Piešia, lipdo, šoka, vaidina, eksperimentuoja su spalvomis, formomis, garsais.	Piešia pirštais, tyrinėja spalvas, manipuliuoja minkštomis medžiagomis (plastilinas, smėlis).	Kuria vaizdinius, pasitelkia įvairias meno priemones, dalyvauja vaidinimuose, šokiuose, dainavime.
Kūrybiškumas	Skatinti vaikų fantaziją, gebėjimą generuoti naujas idėjas.	Improvizuoja, sugalvoja naujus veikimo būdus, eksperimentuoja.	Tyrinėja įvairias medžiagas, mėgdžioja suaugusiuosius, spontaniškai žaidžia.	Kuria savo žaidimų scenarijus, improvizuoja muzikos ir teatro veiklose, pasakoja istorijas.

Šios ugdymo(si) sritys yra tarpusavyje susijusios ir integruojamos į kasdienes ugdymo(si) veiklas. Taip užtikrinamas vientisas ir prasmingas vaikų patirčių formavimas, leidžiantis jiems plėtoti įgūdžius ir kompetencijas skirtingose srityse.

Ugdymo(si) procesas

Ugdymo(si) procesas grindžiamas universalus dizaino mokymuisi principais, kurie leidžia vaikams ugdytis individualiai, pasirinkti tinkamiausią veikimo būdą, mokytis per patirtį ir tyrinėjimą. Jis organizuojamas taip, kad kiekvienas vaikas:

1. Aktyviai įsitrauktų į ugdomąją veiklą, kuri skatintų teigiamas emocijas, smalsumą ir norą tyrinėti pasaulį.
2. Gilintų supratimą per praktines patirtis, pasitelkdamas įvairius mokymosi metodus bei priemones.
3. Įgytą patirtį perteiktų ir reflektuotų, kūrybiškai pritaikydamas ją savo veiklose.

Pagrindiniai ugdymo(si) metodai

Metodų grupė	Aprašymas	Taikymo pavyzdžiai
Žaidybiniai metodai	Vaikai mokosi per žaidimą, kuris skatina kūrybiškumą, socialinius įgūdžius, emocinę raišką	Vaidmeniniai žaidimai, imitaciniai žaidimai, stalo žaidimai, situacijų inscenizavimas
Patirtiniai metodai	Vaikai tyrinėja ir mokosi per realią patirtį, veiksmus, eksperimentus	Eksperimentavimas, pažintinės išvykos, tyrinėjimai gamtoje, diskusijos, projektai
Kūrybiniai metodai	Skatinama meninė saviraiška, estetinis suvokimas, vaizduotės lavinimas	Meniniai projektai, piešimas, tapyba, vaidinimai, muzika, šokis, lipdymas, kūrybinės dirbtuvės
Aktyvieji metodai	Vaikai mokosi per bendradarbiavimą, veiklą grupėse, interaktyvias užduotis	Grupiniai žaidimai, mokymasis porose, diskusijos, bendri kūrybiniai projektai
Technologijų integravimas	Vaikai ugdomi pasitelkiant interaktyvias skaitmenines priemones, kurios padeda pažinti ir tyrinėti pasaulį	Skaitmeniniai edukaciniai žaidimai, virtualios ekskursijos, skaitmeninio turinio kūrimas, interaktyvios programėlės

Ugdymo(si) proceso organizavimas

1. Lankstus ugdymo(si) planavimas

- Veiklos organizuojamos pagal vaikų poreikius ir iniciatyvas.
- Derinamos struktūruotos veiklos ir spontaniška vaikų kūryba.
- Skatinama į vaiką orientuota ugdymo(si) aplinka, kurioje pedagogas yra mokymosi proceso palengvintojas.

2. Mokytojo vaidmuo

- Veikia kaip partneris, įsiklausantis į vaiko poreikius ir iniciatyvas.
- Skatina vaikų smalsumą ir mokymosi džiaugsmą per įvairias patirtis.
- Organizuodamas veiklas, atsižvelgia į individualius vaikų gebėjimus, raidos ypatumus, šeimos ir kultūrinį kontekstą.

3. Vaikų pasiekimų vertinimas

- Vaiko ugdymo(si) pažanga vertinama nuosekliai, stebint jo įsitraukimą, pastangas ir individualią pažangą.
- Pasiekimai fiksuojami per vaikų kūrybinius darbus, stebėjimus, refleksijas ir pokalbius su tėvais.
- Sudaromos galimybės vaikams įvairiais būdais parodyti savo pasiekimus – per meninę raišką, tyrinėjimo rezultatus, pasakojimus, žaidimus ir kt.

Ugdymo(si) aplinkos

Ugdymo(si) aplinka yra svarbus vaikų mokymosi veiksnys, kuris padeda ugdyti pasitikėjimą savimi, savarankiškumą ir motyvaciją. Ji turi būti saugi, įvairi, dinamiška ir pritaikyta įvairiems vaikų poreikiams.

Pagrindiniai ugdymo(si) aplinkos principai

1. Įtrauki ir prieinama aplinka:

- Erdvės pritaikytos visiems vaikams, atsižvelgiant į jų individualius poreikius ir galimybes.
- Skatinamas vaikų savarankiškumas renkantis veiklas ir priemones.

2. Stimuliuojanti ir turtinga aplinka:

- Ugdymo(si) aplinkos organizuojamos taip, kad skatintų tyrinėjimą, kūrybiškumą ir saviraišką.
- Pasiūloma įvairių ugdymo priemonių: natūralių medžiagų, sensorinių objektų, technologinių priemonių.

3. Socialinė ir emocinė aplinka:

- Kuriamas pagarbus, saugus ir palaikantis santykis tarp vaikų ir pedagogų.
- Skatinamas bendradarbiavimas su šeima, pedagogais ir bendruomene.

Ugdymo(si) aplinkos erdvės

Aplinkos tipas	Paskirtis	Mokykloje įrengtos erdvės
Vidinės ugdymo(si) erdvės	Skatina mokymąsi, atsipalaidavimą, tyrinėjimą ir kūrybą grupėse	Muzikos salė, sporto salė, smėlio ir žaidimų kambarys, saugių žaidimų erdvė, relaksacinė – poilsio zona, kaimo seklyčia, dailės studija, meno galerija, biblioteka, kino teatras.
Lauko edukacinės erdvės	Skatina natūralų tyrinėjimą, fizinį aktyvumą ir ekologinį sąmoningumą	Žaidimų aikštelės, laipiojimo zonos, sporto aikštynas: krepšinio aikštė, futbolo erdvė, lauko tinklinio aikštė, „Pėdučių takas“, „Saugaus eismo gatvė“, muzikos instrumentų erdvė, relaksacinis kupolas, bibliotekėlė, dailės erdvė.
Tvarios ir ekologinės aplinkos	Ugdo atsakingą požiūrį į gamtą, skatina aplinkosaugines vertybes	Vaismedžių sodas, „Žiniuko erdvė“, tyrinėjimų ir eksperimentų laboratorija, gamtosauginė erdvė „Sėklyčių paslaptys“, kur įrengtas šiltnamis ir pakeliamos lysvės.

Ugdymo(si) aplinkos elementai

1. Interaktyvi aplinka – edukaciniai centrai, eksperimentinės laboratorijos, išmaniosios lentos, virtualios realybės priemonės.
2. Jauki ir saugi aplinka – ramybės kampeliai, minkšti baldai, individualios erdvės vaikams.
3. Žaidimų ir aktyvumo zonos – sporto aikštelės, kliūčių ruožai, kūrybinės dirbtuvės, gamtos tyrinėjimo erdvės.

Ugdymo(si) turinys, procesas ir aplinkos sudaro visuminį modelį, leidžiantį vaikams mokytis per patirtį, kūrybiškai tyrinėti pasaulį ir ugdyti visapusiškus gebėjimus. Toks ugdymas skatina savarankišką mokymąsi, socialinių įgūdžių plėtojimą ir pasirengimą tolesniems mokymosi etapams.

Vaikų pasiekimų stebėseną vykdoma nuosekliai visus metus, pasitelkiant įvairias metodikas ir priemones. Šis pasikartojantis procesas yra esminė ugdymo kokybės užtikrinimo dalis, nes leidžia nuolat fiksuoti vaiko pažangą, atpažinti individualius poreikius bei planuoti tikslingą pedagoginę veiklą.

V SKYRIUS. VAIKŲ UGDYMO(SI) PAŽANGA IR TĘSTINUMAS

Nuosekli stebėseną padeda pedagogui įvertinti, kaip vaikui sekasi įgyvendinti ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programoje numatytus tikslus bei pasiekimų lygius.

Reguliariai analizuojant surinktą informaciją apie vaikų pasiekimus, galima laiku pastebėti tiek stiprybes, kurias verta skatinti, tiek sritis, kuriose reikalingas papildomas dėmesys ar pagalba. Tokiu būdu ugdymas tampa diferencijuotas ir individualizuotas, atliepiantis kiekvieno vaiko raidą, interesus bei gebėjimus.

Be to, šis procesas sudaro sąlygas glaudesniajam bendradarbiavimui su tėvais – jie supažindinami su vaiko pažanga, skatinami aktyviau įsitraukti į ugdymo procesą. Stebėsenos rezultatai taip pat svarbūs pedagogų refleksijai – jie leidžia įvertinti savo darbo veiksmingumą, koreguoti ugdymo turinį, pasirinkti tinkamiausius metodus ir priemones.

Vertinimo proceso pagrindiniai etapai:

1. Vaikų pasiekimų stebėjimas ir dokumentavimas

- Vaiko ugdymo(si) pasiekimai stebimi visus metus, naudojant formuojamąjį vertinimą.
- Vaikų pasiekimai fiksuojami „Vaiko pasiekimų aplanke“ ir elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“ du kartus per metus:
  - a. Rugsėjo–spalio mėnesiais (pradinis vertinimas).
  - b. Gegužės mėnesį (apibendrinamasis vertinimas).

2. Vaikų pasiekimų analizė

- Pedagogai, mokinio padėjėjos, švietimo pagalbos specialistai analizuoja vaikų ugdymo(si) pažangą, aptaria ugdymo metodų veiksmingumą, planuoja tolimesnes ugdymo(si) veiklas.
- Mokslo metų pabaigoje sudaroma grupės vaikų pasiekimų suvestinė, leidžianti įvertinti bendrą ugdymo kokybę ir numatyti tolesnį tobulinimą.

3. Grįžtamasis ryšys vaikams

- Vaikai aktyviai įtraukiami į vertinimo procesą – jie reflektuoja savo pažangą, aptaria savo pasiekimus su pedagogais.
- Vaikai mokosi vertinti ne tik savo, bet ir bendraamžių pasiekimus, formuodami socialinius įgūdžius ir savivertę.

4. Bendradarbiavimas su tėvais (globėjais)

- Ne rečiau kaip 2 kartus per metus, tėvai kviečiami į individualius susitikimus, kurių metu aptariama vaiko ugdymo(si) pažanga, stiprybės, iššūkiai bei tolesnės ugdymo(si) kryptys. Pokalbio metu pedagogai dalijasi stebėjimų įžvalgomis, aptaria vaiko pasiekimus įvairiose ugdymo srityse ir kartu su tėvais ieško būdų, kaip dar labiau skatinti vaiko raidą tiek ugdymo įstaigoje, tiek namų aplinkoje. Siekiant užtikrinti aiškų bendradarbiavimą, tėvai patvirtina gautą informaciją parašu.

Vaikų ugdymo(si) pasiekimų dokumentavimas

Vaikų pasiekimų vertinimas ir dokumentavimas atliekamas naudojant įvairius metodus:

Dokumentavimo priemonė	Turinys ir paskirtis
Vaiko pasiekimų aplankas	Kaupiami pasiekimų įrodymai (piešiniai, refleksijos ir kt.)
Elektroninis dienynas „Mūsų darželis“	Fiksuojami vaiko ugdymosi rezultatai, įrašomi komentarai apie pažangą
Vertinimo aprašai	Trumpi pedagogų komentarai apie vaiko ugdymo(si) raidą ir pasiekimus
Tėvų (globėjų) įsitraukimas	Tėvai dalyvauja vaiko pažangos aptarimuose, gali prisidėti prie ugdymo plano kūrimo

Visi vaikų ugdymo(si) pasiekimų stebėsenos ir dokumentavimo procesai vykdomi laikantis etikos reikalavimų, užtikrinant duomenų apsaugą ir konfidencialumą.

Vaiko pasiekimų vertintojai

Vaikų ugdymo(si) pasiekimus vertina keli ugdymo dalyviai:

- **Ikimokyklinio ugdymo mokytojai** – stebi vaikų kasdieninę veiklą, vertina pasiekimus ir planuoja tolimesnį ugdymą.

- Meninio ugdymo mokytojas, logopedas, specialusis pedagogas, socialinis pedagogas bei mokinio padėjėjas – teikia specialistų įžvalgas apie vaikų pasiekimus ir ugdymo(si) poreikius.
- Tėvai (globėjai) – teikia informaciją apie vaiko ugdymo(si) patirtį namuose, išreiškia lūkesčius, dalyvauja ugdymo(si) procese.
- Vaikai – patys reflektuoja savo pasiekimus, lygina dabartinius gebėjimus su ankstesniais, įsivertina pažangą.

Ugdymo(si) tęstinumas

Ugdymo(si) procesas yra tęstinis ir grindžiamas nuosekliu vaiko gebėjimų augimu. Ikimokyklinio ugdymo(si) tęstinumas užtikrinamas per šiuos principus:

1. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų dermė

- Abu ugdymo(si) etapai suderinti pagal vaiko pasiekimų sritis ir kompetencijų augimo nuoseklumą.
- Ikimokyklinio ugdymo(si) metu plėtojamos pasiekimų sritys yra pamatas priešmokykliniam mokymuisi.

2. Žaidimo pedagogika ir patirtinis mokymasis

- Žaidimas išlieka pagrindiniu mokymosi būdu tiek ikimokykliniame, tiek priešmokykliniame amžiuje.
- Skatinamas eksperimentavimas, tyrinėjimai, aktyvus mokymasis per veiklą.

3. Individualizuotas ugdymas

- Kiekvienas vaikas ugdomi savo tempu, atsižvelgiant į jo gebėjimus ir poreikius.
- Mokytojas koreguoja ugdymo(si) procesą pagal vaiko pasiekimų analizės rezultatus.

4. Tėvų ir pedagogų bendradarbiavimas

- Siekiama užtikrinti nuoseklų informacijos perdavimą tarp ugdymo etapų, sudarant kiekvienam vaikui palankiausias ugdymo(si) sąlygas.
- Organizuojami susitikimai su tėvais aptariant vaikų pasirengimą perėjimui į priešmokyklinį ugdymą.

Vaikų ugdymo(si) pažangos stebėjimas ir tęstinumas yra esminiai kokybiško ugdymo komponentai, užtikrinantys, kad kiekvienas vaikas galėtų augti savo tempu ir pasiekti asmeninių ugdymo(si) tikslų. Nuoseklus pasiekimų vertinimas, nuolatinė stebėseną, grįžtamasis ryšys ir tėvų įtraukimas leidžia sukurti individualizuotą, lanksčią ir efektyvią ugdymo(si) sistemą.